

MAGYAR LAPOK

T. Nemzeti Múzeum APEST

X. évfolyam, 197 (2759) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Japán politikájának továbbra is a háromhatalmi egyezmény az alapja

Ezerszámra menekül a lakosság Irán fővárosából. — Törökország éberrel figyel

Rendkívüli minisztertanácsra hívták össze a bolgár képviselőházat

Ankarából jelentik (Bud. Tud.): Az iráni fővárosból ezerszámra menekül a lakosság, mivel Iránban rémhírek keringenek a bolsevikiek erőszakosságairól azokból a városokból, amelyeket a szovjet csapatok megszálltak. A menekültek a legtöbb esetben csak a legszükségesebbeket viszik magukkal és a külföldi diplomáciai képviselők épületeiben keresnek menedéket. Attól tartanak azonban, hogy ez sem nyújt megfelelő biztonságot. Még a Teheránban lakó angol állampolgárok is aggódnak a bolsevik elnyomulás miatt és az angol követség

nyári székhelyén igyekeznek menekedni.

Amszterdamból jelentik (NTI): Az angol híroroda szerint az iráni szovjet csapatok állítólag parancsot kaptak az előnyomulás megszüntetésére. (MTI)

Londonból jelentik: Törökország éberségéről és készenlétéről — mint a mai lap értesül, — számos jelentés érkezett az angol fővárosba. Londonban erről a kérdéssel sem közvetve, sem közvetlenül nem nyilatkoznak. A török állam elnökének üzenetét és a török vezérkar főnökének válaszával a sajtó megjegyzés nélkül közli.

felderítés során bombákkal és gép-puskával elsüllyesztettek egy szovjet tengeralattjárót. (MTI)

TÖBBEZER KILOGRAMM ROBBANÓ-ÉS GYUJTÓBOMBA HULLOTT AZ ÉJ-SZAKA ANGLIÁRA

Berlinből jelentik (NTI): Német harci gépek erősebb kötelékei a mára virradó éjjel sikeres támadást intéztek egy fontos kelet-angliai kikötő ellen. A támadás körülbelül egy óra-hosszat tartott. Német repülők több nagy tűzvészt figyeltek meg. Minthogy az időjárási viszonyok a célpont felett kedvezőek voltak, a holdvilág mellett jó láthatóságot biztosítottak a kikötő berendezéseinek. (MTI)

Berlinből jelentik (NTI): A szeptember másodikára virradó éjjel német repülők több angol hadicélpontot megtámadtak. Több ezer kiló robbanóbomba és sok ezer gyújtóbomba számos nagy tüzet és néhány nagy robbanást okozott. A támadás különösen fontos az angol sziget élelmezésére való ellátása szempontjából. Körülötte több repülőteret is megtámadtak. Az egyikben több találat érte a repülőgépszínekét. Egy másik repülőterén a találatok részben megsemmisítették a legénység szállásait. (MTI)

Súlyos német támadás szovjet közlekedési célpontok ellen

Berlinből jelentik: Mint a Német Távírási Iroda értesül katonai körökből, a német légierő szeptember 1-én az egész keleti arcvonalon ismét súlyos támadást intézett a szovjet közlekedési célpontok ellen. Így a keleti arcvonal déli szakaszának déli és középső részén bombákkal sok helyen megszakították a vasútvonalakat és vonatokat siklaltak ki. Heves támadás irányult a Dnyepertől keletre gépesített hadoszlopok és léghárító állások ellen. A keleti arcvonal északi részén sikeresen bombáztak szovjet ütegállásokat. Az ellenség augusztus 31-én és a szeptember elsejére virradó éjjel száz repülőgépet veszített a keleti arcvonalon. (MTI)

jára, egész sajtóságon inódon felhívást intézett a fegyverhatalmak győztes seregéhez, felszólítva őket, hogy tegyék le a fegyvert és csatlakozzanak a Szovjethez.

A lap ezzel kapcsolatban megállapítja, fel kell jegyezni az esetet, bár az, hogy mi indította erre a felhívásra a tábornagyot, a józan ész számára örökké érthetetlen marad.

Berlinből jelentik (NTI): Német gépek a Pekete-tenger felett végzett

Kimerülőben vannak Anglia élelmiszerkészletei

Párizsból jelentik (MTI) Az Effort című lap amerikai forrásból eredő értesülése szerint az Egyesült Államok kiviteli kereskedelmében a közelmúltban lényeges módosulások álltak be. A Nagybritanniának szánt hadianyag és lőszer mennyiség egy idő óta csökken. Ezzel szemben a Nagybritanniába irányuló élelmiszer mennyisége egyre nagyobb méreteket ölt. Gazdasági körökben ebből azt a következtetést vonják le, hogy Anglia élelmiszerkészletei kezdenek kimerülni. (MTI)

TELJES ERŐVEL FOLYIK A TERMÉS BETAKARITÁSA A MEGSZÁLLT SZOVJET TERÜLETEKEN

Az Esti Ujság írja: Berlinben közlik, hogy a német csapatokkal megszállt szovjet területen teljes erővel folyik a termés betakarítása. Egyelőre megtartják a kolhozokat a termény betakarításáért minden kolhoz felé. A kiszáradt megtarthatják magántulajdonukat, sőt állattalományt is kapnak.

Az orosz és az ukrán kiszáradt engedelmességek a németek felszólításának.

Berlinből jelentik (NTI): A mára virradó éjjel gyenge angol légi egységek behatoltak Nyugat-Németországba. Katonai vagy hadigazdálkodási kár nem esett. Csúpan épületekben esett kár. A német légvédelem lelőtt egy ellenséges gépet. (MTI)

RENDKIVÜLI MINISZTERTANÁCS SZÓFIÁBAN

Berlinből jelentik: A Délkeleti Hírszolgálat jelenti Szófiából: Boris király rendeletet írt alá, amely szerint a képviselőház szeptember 3-án rendkívüli ülésre ül össze. (MTI)

SZTRAJK TÖRT KI NEHANY MOSZKVAI GYÁRBAN

Stockholmból jelentik (NTI): Szovjet körök beismerése szerint néhány moszkvai gyárban sztrájk tört ki. A sztrájkoló munkásokat letartóztatták. (MTI)

A bűnös nyereségvágy

Irtá: Dr. Paál Árpád

A Magyar Távírási Iroda egyik legutóbbi közlése tudtul adja, hogy rövidesen hatályba lép az 1941. évi X. törvény, mely a közönség ellátását veszélyeztető cselekmények büntetéséről rendelkezik. Ezek az ártalmas magatartások egyrészt a termelésben állhatnak elő, mikor valaki, akinek módjában állana, hogy a közönség javára szolgáló termelvényeket hozzon létre, — ezt a munkát el nem végzi, földjét be nem veti és meg nem munkálja, műhelyét vagy gyárát nem dolgoztatja, nyersanyagát a további használatra alakításától visszatartja. Másrészt az ártalmas magatartások abban jelentkezhetnek, hogy termelt javakat is a közönség rendelkezésére és használatára nem bocsátják, hanem azokat felhalmozva és dugdosva, mesterségesen inséget idéznek elő, hogy aztán annál nagyobb áron és felhajtott drágasággal adhassák el az elrejtett készleteket.

Akár a termelésben való megállás, akár a termelt javak halmozása bűntudóvá válik, ha okozója az a rossz szándék, hogy a közönség ellátását megzavarja, s aztán a zavart nyereségre, uszorsákoskodásra, a közönség megszarolására fordítsa. A termelési folyamatok megállítását és elgáncsolását a mostani körülmények között, háborús időkben, egyenesen mind arra utazás, hogy az ellenségnek segítsen, s a belföld ellenálló készségét és képességét megrontsa. Közvetve ebben is mind számítás van, hogy amit a hűtlen termelő így elvon a nemzet munkájától, azért később majd annál bővebb jutalmat kap a szabotáló az ellenségtől. Vagy kikényszerítheti a belföldi intézőktől is, hogy a munkába állást sokszoros áron megfizessék. Tehát a termelés rossz szándéku elhagyásában és megakadályozásában is megvan az embertársak kárára való gazdagodás sötét indulata.

Annál kirívóbban észrevehető ez a gazdagodási vágy, ha a termelt javakat azért dugdoszák, halmozzák és rejtgetik, hogy majd akkor hozzák elő, amikor az eldugdosás miatti inségekben még a legszegényebb ember is minden árat megfizet. Ha például most, az új és bő gabonatermés idején olyan jelenséget észlelnénk, hogy dohos ízű kenyert kapunk, ebből kikövetkeztethetjük, hogy valakik addig spekuláltak a régi liszttel, míg az a rejtekhelyén megdohosodott. A rejtegetők tehát az új termés iránti bizalom idején igyekeznek még a dohos liszttel is nyereszkedni. Ebben a dohoságban a régi bűn is benneszaglik, mert kizárt dolog, hogy új termésű liszt megdohosodhassék, mikor becsületes raktározás mellett a liszt még egy év múltán is tiszta ízűnek megmarad.

A kenyérről üzött ilyen nyereszkedő számításra nem sok semmiféle büntetés. A rabló és utonálló becsületesebb,

BUDJENI TÁBORNAGY KÜLÖNÖS ÖTLETE...

Berlinből jelentik (Bud. Tud.): A Volkischer Beobachter szerint Budjenni tábornagy, a déli szovjet hadsereg főparancsnoka, miután megvert seregeivel átmenekült a Dnyeper balpart-

mint az olyan nyereszkesedő, aki gyermekek, öregek s munkabíró erejükre rászoruló dolgozók elől orozza el a táplálékot, hogy uszorát szedjen az újra való előhozataláért. Am, hogyha jobban belenézünk az állapotokba, meg kell alapítanunk, hogy a háborus idők csak jobban kiütözték ezt a rütvisekedést, de alapjában véve mindig megvan a nyereségvágy az emberek közötti rosszvértü lüktetésé. Nyereségekre törekvés van a termelés utáni minden forgalmi viszonyban, gazdasági intézmények és szervezetek épülnek föl a nyereségek célkitűzéseiben. Innen támad az emberek közötti vágyonelosztás minden igazságtalansága, s a tömegek rendszeres kizsákmányolása egy aránylag kicsiny nyereszkesedő réteg javára.

Ez az, ami a keresztény szellemmel ellenkezik. Meg kell látnunk, hogy a nyereségvágyra épített gazdasági rendszer az, ami az emberek közötti ellentétek legmélyebb oka és folytonos kiegyenlítetlenség felé hajszolja. A keresztény szellem a kölcsönös szolgálatok és megszolgáltatások rendszerét kívánja az emberek között, s nem tűri az egymás kárából való éleést, az egymáson való nyereszkesedéseket. A megkeresztelt emberek társadalmának is rá kell már erre jönnie, s mikor a zsidók által elfoglalt gazdasági pozíciókat keresztények által kívánja elfoglalni, akkor egyúttal a keresztény szellemet is bele kell vinnie a gazdasági életbe. Nem elég a helyek elfoglalása; a nyereségvágyakat is ki kell küszöbölni azokról a helyekről. Más különben minden csak a régi igazságtalan és embertelen állapotban marad.

Ito tengernagyot a japán tengerészet helyettes vezérkari főnökévé nevezték ki

Tokióból jelentik: (NTI) Ito tengernagyot kinevezték a haditengerészet helyettes vezérkari főnökévé. Tekintettel arra, hogy Ito eddig szinte kizárólag tényleges szolgálatot teljesített a haditengerészetnél, illetékes körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak kinevezésének. (MTI)

Szilágyosomlyón nagy károkat okozott az esőzés

Szilágyosomlyóról jelentik: A hirtelen beköszöntött rossz időjárás és a több napos rendkívüli méretű esőzés annyira megduzzasztotta a Kraszna vizét, hogy Szilágyosomlyó több pontját az árvíz elöntötte. Többek között a Futura raktárába is behatolt a víz és tetemes kárt okozott. Érdekes, hogy a Kraszna szilágyosomlyói szakaszát mesterségesen szabályozták és mégis kiontott az erősebb esőzés következtében.

Felfegyverzett banda kifosztott egy horvátországi tanyát

Budapest, a Mai Nap írja, Zágrábról jelentik:

A délnyugat-horvátországi Suta-lye Likában egy negyventagu banda támadást intézett a Barovics-tanya ellen. A tulajdonos a cselédséggel szembeállt a bandával és a tűzharcban elesett. Rajta kívül többen meghaltak és megsebesültek. A fegyvereket magukkal vitték.

Nincs ok arra a föltevésre, hogy Japán elhagyja eddigi politikájának egyenes vonalát

Zürichből jelentik: (Esti Ujság) A Neue Zürcher Zeitung berlini tudósítója szerint a Japán kezdeményezésére megindult japán-amerikai megbeszélésekkel kapcsolatban berlini körökben kijelentették, hogy téves volna arra következtetni, hogy a háromhatalmi államok közt elhidegülés állt be. Először, mint a japán sajtóból is kiténik.

A háromhatalmi egyezmény továbbra is alapja lesz Japán politikájának. Nincs ok arra a feltevésre, mondják Berlinben, hogy Japán valamilyen módon elhagyja eddigi politikájának egyenes vonalát.

Ennek a politikának irányvonalait a háromhatalmi egyezmény határozza meg, de természetesen a végrehajtás módzatai a japán kormányra tartoznak.

Newyorkból jelentik: (NTI) Mint a

Newyork Times és a Newyork Herald Tribune levelezői jelentik Hydeparkból, Roosevelt legutóbbi beszédében messzebb ment, mint valaha, mert kifejezésre akarta juttatni, hogy az Egyesült Államoknak eltökélt szándéka Hitler megbuktatása. Mint a Newyork Herald Tribune levelezője hozzátette, kevés kétséget hagyott arról, hogy az Egyesült Államok háboruban van.

A Newyork Herald Tribune washingtoni irodája foglalkozik azzal a ténnyel, hogy Roosevelt egy szóval sem emlékezett meg Japánról. Ez arra vezethető vissza, hogy tárgyalás van folyamatban, amiről a nyilvánosság nem tud semmit. Legtöbb megfigyelő azt hiszi, hogy a Japánnal kötött egyezmény sem tértené el az Egyesült Államoktól. Az Egyesült Államok szilárd marad Japánnal szemben mindaddig, amíg az tengelytag. (MTI)

Öt revolverlövessel agyonlőttek egy ujvidéki detektívét

Budapestről jelentik: Ujvidékről érkezett rádióüzenet jelentette az államrendőrség budapesti főkapitányságának, hogy Ujvidéken Költz István László detektívét az egyik mellékutcában ismeretlen tettesek öt revolverlövessel agyonlőtték. A helyszínen több járőrelő két férfit látott, akik villágos ballonkabátot viseltek. A merénylet színhelyére kiszállt bizottság megállapította, hogy a fiatal detektívre öt lövést adtak le, ezek közül mindegyik halálos volt. A földön elszórva hét üres töltényhüvelyt találtak. A lövéseket kilenc milliméteres, szerb tiszti pisztolyból adták le. A merénylőket rádió útján országszerte körözik. A meggyilkolt Költz István ujvidéki származású, a bevonulás után tolmács volt, majd felvették a detektívtestületbe.

Napokig tartó különös őszi vihar Nagyvárad fölött

Pusztító szélorkán egész éjszakán és délelőtt keresztül

Nagyvárad. Saját tud. Szombaton még enyhe, nyári meleg napsütésben sütkérezhettünk, de szombat éjszaka villámlások és mennydörgések között beköszöntött az őszi esőzés s az eső vasárnap és hétfőn sem szűnt meg, sőt, hétfőre valóságos özönvízzé növekedett. Hétfő éjszakától keddre pedig orkánerejű különös szélvihar zúgott végig a városon, s egyfolytában tartott egész kedden délig. Tornádó-szerű forgó örvényléssel söpört végig az utakon. Emberelemlézet óta nem volt ilyen félelmetes szélvihar itt a mi tájunkon. Gyengébb fizikumú emberek csak a fálhozalpulva, óvatosan tudtak előrehatolni. Így is, sokan estek áldozatul a szélviharnak, amely fákát tépett ki a Körösparton, Nagypiac téren, a Szent László-téren több fát úgy meghajtott, hogy azokat valószínűleg ki kell majd vágatni. Az éjszaka folyamán a szélvihar a villanyvilágítást is kioltotta.

Komoly károkat okozott az orkán épületekben is. Egész sor ház vakolatát sodorta le, utcákat lepett el a le sodort háztetőcserép, a Teleki-utcai református templom tornyának karkáját is lesodorta és szúzákra megy a betört ablakok száma. Szerkesztőségünk egyik ablakát is bezúgta a szélvihar.

Súlyos kárt okozott az orkán M. Fodor Violának, lapunk munkatársának is, aki reggel háromnegyed 9 és 9 óra között igyekezett lakásáról a szerkesztőségbe. A Miklós Kéjemen (v. Miron Cristea) és a Ritókó Zsigmond-utca sarkán az orkán kitepte kezéből kézitáskáját s annak tartalmát szétszórta, végigsodorva a Ritókó Zsigmond-utcán, ki, a Sztaroveszky-utcaira. A táskák tartalmának egy részét sikerült összeszedni, nem került meg azonban az a finomművű aranylánc, amely szintén a pénztárcában volt és a néhány pengőnyi ércpénzzel együtt szétszóródott. A láncot kinyitható medáillon függőt, amelyben miniatűr Krisztus-kép volt. Ezen a helyen kérjük a megtalálót, hogy az aranyláncot, amely egyébként kedves, eljegyzési emlék, juttassa el szerkesztőségünkhöz, ahol jutalomban részesül.

Az Ujságíró Otthon

— tekintettel a kedvezőtlen időjárásra — ma délutántól a Bémer-éri téli helyiség emeleti terem t. ocsájta egyelőre a t. tagok és vendégek rendelkezésére.

Kiásták a szovjet által meggyilkolt áldozatok holttestét

Berlinből jelentik (NTI): Hans Maddison dr. egyetemi tanár, aki elvállalta a dorpatói szovjet börtönben a bolsevisták által meggyilkoltak kiadását és személyazonosságuk megállapítását, közli, hogy eddig 226 embert, köztük 19 nőt ástak ki a tömegsírokból. A holttesteken kivétel nélkül be lehetett bizonyítani, hogy a holttesteket közvetlen közletről, előlről lötték le pisztollyal. Egyes holttestek alsó testén is megállapítható a pisztolylövés, valamint az, hogy egyeseknek fákalapáccsal verték be a fejét. A lakosok elmondták, hogy a bolsevikiek az áldozatokat meggyilkolásuk előtt a börtön udvarán kínozták.

MERÉNYLETET KÖVETEK EL EGY HORVÁT TÁBORNOK ELLEN

A Mai Nap értesülése szerint Szibink útszása tábornok ellen merényletet követtek el, amelynek következtében a tábornok életét veszítette. A merénylő elmerékült.

Ötven károsult jelent meg két nagystilű tolvaj bűnügyének tárgyalásán

Nagyvárad. Saját tud. Kedden délelőtt tárgyalta a nagyváradai törvényszék büntetőtanácsa Szabó Mihály és társa lopási ügyét, valamint Szabó Péter, Ceiler András, Koszta János, Róhnik Károly és Oprea Florian crgazdák bűnrészességét. A tárgyaláson több mint ötven károsult jelent meg, akikről a tolvajok minden elképzelhető tárgyat elloptak. A vádlottak tagadták a terükre rótt cselekményt s miután a bíróság az ügyet kellőképpen tisztázni nem tudta, újabb tanúk kihallgatását rendelté el és a tárgyalást elnapolta.

A MÁV alkalmazottak háziünnepséggel ülik meg a hazatérés évfordulóját Székely kapuval diszitik az alműhely bejáratát

Nagyvárad. Saját tud. A MÁV nagyváradai alkalmazottai a felszabadulás évfordulóján házi ünnepséget rendeznek. Keresztúry Lajos főintéző irányítása mellett, hogy méltóképpen emlékezzenek meg az egy évvel ezelőtti győnyörű napokról. Szeptember 6-án este fél 8 órai kezdettel műsorral egybekötött táncestélyt rendeznek az alműhely átalakított disztermében.

Az ünnepségen Tarján Jenő főmérnök, alműhely főnöke mond ünnepi beszédet, Orbán Ferenc főintéző, államfőnök pedig „A vasutaság szerepe a felszabadulás első évében” címen tart előadást. Ezuttal szerepel először a vasutaszenekar és az énekkar Kovács Győző vezetésével. A működő gárdá a Gyergyói Bál című operettből ad elő részleteket, Acher Jakabnak, a rendezéséről vasutas körökben közmert rendezőnek irányítása mellett.

Nagyon kedves gondolat az alműhely főnökségétől, hogy a bevonulás évfordulójára a műhely bejáratát székelykapuval diszit. A székelykaput 5-én délután, a munka után avatják fel ünnepség keretében.

A nagyváradai vasutas ünnepsége méltóan illeszkedik bele az ország egyik legszebb örömműnébe.

A SZÖVETSÉGESEK ELÉRTÉK HADICÉLJAIKAT

A honvédek mélyen benyomultak szovjet területre. A vörösök egy talpalatnyi földet sem tudtak visszaszerezni. A Dnyeper menti harcok befejezéshez értek

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A honvéd vezérkar főnöke közli: Augusztus hó 18-án kiadott jelentés óta csapataink kétszázötven—háromszáz kilométert nyomultak előre. Vadászpilótáink a tüdő ellen eredményesen harcoltak. A legutóbbi légiütközetben 15 szovjet gépet lelőttek. Egy gépünk nem tért vissza. Utászaink és vasúteptő csapataink kiemelkedő munkája a gyors előnyomulás lehetőségét és az utánpótlás zavartalanságát eredményesen elősegítette.

Veszteségeink a nyolcadik hó 10-és kilencedik hó 1. között: 11 tiszt, 154 legénységi, Sebesült 37 tiszt, 376

legénységi. Eltűnt két tiszt és 21 legénységi.

A MAGYAR VASÚTEPTŐ ALAKULATOK PÁRATLAN TELJESÍTMÉNYE A KELETI ARCVRONALON

Mint a MTI beavatott helyéről értesült, a honvéd vasutat építő alakulatok páratlan rövid idő alatt befejezték a szovjet csapatok által elpusztított vasutbólazt helyreállítás munkáját. Az egyik felrobbantott nagyméretű híd felépítésével meghosszabbították a forgalmat. A magyar vasúteptő alakulatot vasuti teljesítményeiről a szövetséges katonai szakkörök is elismeréssel nyilatkoznak.

Ukrainai arcvonal. (NTI.) Mackensen tábornok, akinek kötelékében az olasz hadosztály harcol, napiparancsában elismeréssel emlékezett meg

Tallinnál megsemmisítették a finnek a 10. 22. és 16-ik szovjet hadosztályt

Berlinből jelentik: (NTI.) A Tallinn körül lezajlott harcokban megsemmisítették a 10-ik szovjet hadtest kötelékét, a 22-ik gépesített lövészadosztályt, a 10-ik lövészadosztályt és a 16-ik lövészadosztályt maradványait, valamint sok munkás alakulatot. — Ezenfelül nagyszámu foglyot ejtettek. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI.) A legutóbbi napokban Tallinn körül ejtett foglyok között volt egy szovjet százados, akinek páncélos kötelékét teljesen felmorzsolták. Julius végén kezdődött meg halálutunk — mondotta a százados — amikor egységünket összeállították, vadonatúj kocsikkal mentünk az arcvonalra. Három páncélosunk az első találkozáskor megsemmisült. Kettő menekülés közben súlyos be egy mocsárba. A német tüzérség további

arról, hogy súlyos akadályok leküzdése után biztosította ez a hadosztály az általános előnyomulást. (MTI)

FAPUSKAVAL „FELSZERELT” OROSZ GYERMEKEKET HAJTANAK A FRONTRA A VÖRÖS BIZTOSOK

Berlinből jelentik: (NTI.) Egy német hadtudósító arról ad jelentést, hogy a bolsevikiek 10—16 éves ifjakat azednek össze, akiket zászlóaljukba osztanak be és fapuskákkal látnak el. Ezeket az osztagokat a németek ellen vetik harcba. Veszteségük óriási, mert amikor megkísérik a menekülést, nagy tömegben lövik le őket a biztosok. (MTI)

három harcikoszt pusztított el. Ezután elszakítottak engem csapatom maradványaitól. A Tallinn körüli harcokban páncéloskocsimat a német elhárító ütegek tüzzel borították el. Csak nagynehezen bírtam megmenekülni. (MTI)

FINN UNIFORMIST VISELŐ SZOVJET KATONÁKAT FOGTAK EL A FINN CSAPATOK

Berlinből jelentik: Mint a Német Távirati Iroda illetékes helyéről értesült, a finn csapatok augusztus 31-én is igen szép eredményeket vívtak ki. Egy helység körül 800 szovjetkatonát esett el és 300 esett fogságba. Ezen a vidéken több szovjetkatonát, nemzetközi jogba ütköző magatartást tanúsítva finn ruhát viselt és finn nyelven beszélt. (MTI.)

Az olaszok Gondarnál fényes eredményeket értek el

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz főhadiszállás 454. közleménye: Tobruk arcvonalán az ellenség meg akarta közlelni hadálásainkat, de osztagaink megsemmisítették azt, mindenütt veszteséget okozva. Olasz repülőgépek bombázták Tobruk katonai táborát, valamint kikötő és védelmi berendezéseit. A bombázások nyomán sok helyen tűz támadt. Német vadászok lelőttek egy ellenséges gépet. Ellenséges repülőgépeket dobáltak Rodos szigetének néhány helységére. Néhányan megsebesültek, csekély anyagi kár keletkezett. Osztagaink Gondar környékén több

ellenséges osztagot megverték és hadianyagot zsákmányoltak. (MTI)

Rómából jelentik: (MTI.) Az olasz sajtó a háború kitérésének második évfordulójával foglalkozva felidézti a háborús felelősség kérdését és rámutat arra, hogy a háború okozója Anglia volt, Lengyelországnak és más államoknak adott kezessége révén. Emlékeztetnek a lapok a Duce végső békekísérletére és kifejezésre juttatják a tengelyhatalmak megmásíthatatlan szándékát, hogy ezt a háborút a végső győzelem kivásáraig folytassák.

Roosevelt meg akarja verni Hitlert és „náci” erőit

Zürichből jelentik: (Bud. Tud.) Washingtoni jelentés szerint Roosevelt elnök beszédet mondott, melynek során kijelentette, hogy a háborús veszély ma már nagyobb, mint a háború kitérésének idején volt. Annak a reményének adott kifejezést, hogy az Egyesült Államok távolmaradhat a háborútól. Végül azt a kijelentést tette, hogy a diktátorok magatartása az Egyesült Államokat előbb-utóbb a háborúba való belépésre kényszeríti. (MTI.)

Hydeparkból jelentik: (NTI.) Roosevelt hétfőn tartott beszédében kijelentette, hogy mindent meg fog tenni ami az Egyesült Államok erejéből telik, hogy Hitlert és „náci” erőit megverjék. Az Egyesült Államoknak tevékenyen vállalni kell azt a szerepet, hogy legyőzze a vad erőszaknak azokat az erőit, amelyeket most Hitler szabadba engedett. (MTI)

Newyorkból jelentik: (NTI.) Mint az Associated Press közli, az alaskai Nomban két szovjetgépet szállott le, utban Washington felé. A két gép 42 utast vitt. Valamennyien diplomáciai utlevéllel rendelkeztek. (MTI)

LITTLETON KERÜL HALIFAX HELYÉRE?

Newyorkból jelentik: (NTI.) Mint a Newyork Herald Tribune londoni hivatalos körökből értesül Littleton százados az angol háborús kormány egyik képviselője, két hónapon belül leváltja Lord Halifaxot. (MTI)

Fotokópiáját
percek a-att
REVUE FOTO
készíti
Rákóczi-ut 3. Hevman udvar

Lankadóban van a Dnyepermenti szovjet ellenállás

MTI: A Dnyeper menti szovjet ellenállások, miután a szovjet csapatoknak sehol sem sikerült egy talpalatnyi területet sem visszagaradni, a legtöbb helyen lankadóban vannak. A szövetséges erők több ellenséges rohamcsapatot foglyul ejtettek. A szovjet védelem a harcba vetett gyalogság helyett főként a tüzérségünk és repülőgépeink hatására veti a súlyt, anélkül, hogy eredményt ért volna el. A szövetségesek elérték hadicéljaikat.

SZENTPÉTERVÁR KÖRNYÉKÉRE EREDMÉNYES TÁMADÁS

Berlinből jelentik: (MTI.) Német harci gépek augusztus 31-én a keleti arcvonal középső részén, eredményesen támadtak közforgalmi utakat és összevont csapatokat. Több páncéloskocsit elpusztítottak. Német harci és

zuhanóbombázó gépek augusztus 31-én különös sikerrel folytatták támadásaikat szovjet csapatok ellen Alakurtitól keletre.

Német harci gépek augusztus 31-én megtámadtak egy bolsevista csapat-szállítóhajót. A körülbelül háromezer tonás gőzöst bombák találták. A német légierő kötelékei a hadsereg támogatására augusztus 31-én eredményes támadást hajtottak végre Szentpétervár környékén. A Szovjet katonákban és hadianyagban nagy veszteséget szenvedett. Megsemmisítették ezen a vidéken 18 szovjet páncélos és 150 tehergépkocsit. Teli találattal harcképtelenné tették egy bolsevista légvédelmi üteget, amely zavarni igyekezett a német légikötelékek támadásait. (MTI.)

A szovjet harcikoszt tömegét semmisítik meg a németek

Berlinből jelentik: (NTI.) A keleti arcvonal középső szakaszán, augusztus 31-én heves harcok zajlottak le. A bolsevik csapatok kénytelenek voltak meghátrálni. Ezekben az ütközetekben 25 szovjet páncéloskocsit megsemmisült, közöttük nyolc 52 tonás. Ezzel együtt augusztus 30-án és 31-én egyetlen német hadosztály hadműveleti területén összesen 36 páncéloskocsit semmisített meg. Ugyanezen hadosztály 30-án és 31-

én lelőtt öt szovjetgépet. A szovjet haderők augusztus 31-én megtámadták a Dnyeper alsó szakaszán a német hadállásokat és véres veszteségek után visszavonultak. A németek ezer foglyot ejtettek. 21 gránátvetőt és sok más fegyvert zsákmányoltak. A szovjet hadak aguztus 31-én Kievtől délre súlyos veresztesség árán sem bírtak átkelni a Dnyepert. — (MTI.)

Erős szovjet csapatokat zuztak szét a németek az Ilmen-tótól délkeletre

Berlinből jelentik: (NTI.) Egy német hadosztály — mint a Német Távirati Iroda közli — az Ilmen tótól délkeletre eső szakaszon erős szovjet csapatokat zuzott szét és több mint 1600 foglyot ejtett. Több páncéloskocsit megsemmisítettek. (MTI)

LÜTZOG LÉGIARAJPARANGSNOK EZREDIK ELLENFELET LÖTTE LE

Berlinből jelentik: (NTI.) Augusztus 30-án egy német vadászraj Lützog rajparancsnoknak vezetése alatt ezredik

ellenfelét lötte le. (MTI)

NÉMET REPÜLŐK HAT SZOVJET KISERŐDÖT SEMMISÍTETEK MEG A FINN SZAKASZON

Berlinből jelentik: (NI.) A keleti arcvonal finn szakaszán a német repülőgépek súlyos támadást intéztek Alakurtti kiserődői és hadállásai ellen. Hat erődöt egészen biztosan megsemmisítettek. Több állást telitalálattal szétromboltak. Uthálózatok és vasutak ellen is intéztek támadást a német gépek. (MTI)

ISKOLÁINK

Beiratások a kereskedő leánytanonciskolába

Felhívom az összes kereskedőket, akik leánytanoncokat tartanak, hogy tanulók iskolai beiratása ügyében haladéktalanul jelentkezzenek az állami kereskedelmi leányközépiskolában. Dűdék-ú. 3. szám alatt. A megnyíló kereskedő leánytanonciskolába a beiratás minden nap délelőtt 9—12-ig lesz. A beiratáskor, amin a tanuló személyesen köteles megjelenni, be kell mutatni a legutolsó iskolai bizonyítványt és a tanóncszerződés egy példányát, születési anyakönyvi kivonatot és himlőujraoltási bizonyítványt. Ha a munkaadó akadályozva lenne, a beiratáson a tanuló kíséretében megbízottja is megjelenehet.

Nyomatékosan felhívom az érdekelte munkaadók és tanoncok figyelmét arra, hogy az 1922. XII. tc. rendelkezései értelmében, csak az a tanuló kaphat segédlevelet, vagyis csak az szabadítható fel, aki az iskolától annak elvégzését tanúsító bizonyítványt kap.

Az iskolával kapcsolatosan a munkaadókat sem taudíj, sem felvételi díj nem terheli, csupán a tanszereket kötelesek beszerezni tanulóiknak. Ennek térítési összege félvekenként 5 P, amit a beiratáskor kötelesek az iskola pénztárába befizetni.

Az iskolai megnyitó ünnepély, ami előtt istentisztelet lesznek, szeptember 8-án délelőtt 11 órakor lesz. A rendes tanítás szeptember 9-én kezdődik. A tanulók iskolai elfoglaltsága hetenként 9 óra, ami három délutáni órát foglal magába.

Nagyvárad, 1941. augusztus 30-án.
Dr. Varga László sk.
kig. tanácsnok.

A püthetirások a Baross Gábor Kereskedelmi Középiskolában szeptember 5-én és 6-án lesznek. A román tágózat is megnyílik. Az elsőszőr jelentkező tanulók szülei kíséretében tartoznak megjelenni. A korhatár az első osztályban a szeptember 15-én betöltött 18. életév.

Nagyvárad thj. város I. foku
Iparhatósága.

2793—1941. szám.

Hirdetés

Dr. Lillim Endre, Rulikovszky-ut 18. szám alatti lakosnak a Malon-utca 6. szám alatti telken faterlep felállíthatósága céljából az elsőfoku iparhatósághoz benyújtott kérelme és az 1884. XVII. tc. 27. §-a alapján a helyszíni tárgyalást 1941. év szeptember hó 10. napján délelőtt egy negyed 10 órára tűztem ki.

Erről a kérdéses telek körül lakó szomszédokat, általában a közönséget azzal a felhívással értesítem, hogy mindazok, akik a tervezett telep ellen bármilyen okból kifogást akarnak tenni, azt az elsőfoku iparhatóságnál (Városháza, I. em. 16. sz.) a tárgyalás napjáig írásban, a helyszíni tárgyaláson pedig szóval előterjeszthetik.

Nagyvárad, 1941. augusztus hó 8-án
Dr. Varga László, s. k.
tanácsnok.

Hirdessen
a Magyar Lapokban

Liszt és kenyérjegy lesz Nagyváradon

A fejadagok egységesítését kéri a város

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Soós István polgármester felterjesztéssel fordul a közellátási miniszterhez és kéri a kenyér- és lisztjegy bevezetését Nagyváradon, mért különösen a főzö-liszttel kapcsolatban igen sok a panaszs.

A polgármester azt kéri felterjesztésében, hogy a fejadagot egységesítsék az összes városokra. A javaslat szerint a lakosság általában 30 deka, a munkásosztály pedig 40 deka lisztet kap családtagonként.

A zsirellátásra vonatkozóan is intézkedett a polgármester. A városi sertéshizlaldát a Hangya bérbévette, a szerződést már megkötötték; ebben kötelezte magát a Hangya évi 2000 sertés hizlálására a város részére.

Ez a szerződés igen előnyös a város szempontjából, mért nem okoz gondot a szükséges takarmány beszerzése, miután az a Hangyának rendelkezésére áll.

3 MILLIÓ PENGÓ ÉLELMISZERRE

A város vezetősége a jövő évi költségvetésbe 1 milliós kölcsönt állított be élelmiszer vásárlásra. Ezt az összeget most 3 millió pengőre emelték fel, a kormány pedig tárgyal budapesti bankokkal a városok ilyen irányú kölcsönének biztosításáról.

Dr. Gyapay László helyettes polgármester budapesti útja során ebben az ügyben is eljár, a közeljövőben pedig rendkívüli közgyűlést hív össze a polgármester, amely dönt a kölcsönök felvételéről.

A VÁROSHAZÁN NEM LESZ HIVATALI SZÜNET Szeptember 6-án

Nagyvárad. Saját tud. A felszabadulás évfordulóját ezidén a körülményeknek megfelelően csendben üli

még a város. Dr. Soós István polgármester felkérte a kereszény egyházak vezetőit istentisztelet tartására. Dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó értesítette a polgármestert, hogy a székesegyházban ünnepélyes szentmise lesz, ezen a város kereszény tisztviselői küldöttségileg vesznek részt a főispán és polgármester vezetésével.

KI FESTI MEG HORTHY MIKLÓS BEVONULÁSÁT NAGYVÁRADRA?

Megírtuk, hogy a város első közgyűlésén elhatározták, hogy megfestetik a Kormányzó bevonulását Nagyváradra. A kultuszminisztérium javaslatára Udvarý Pál, Medgyesi Schivarc Lajos, Heincz Hanrik és Konuly Béla festőművészeket kérték fel a tervezet elkészítésére. Hétfőn dr. Say Géza miniszteri tanácsos értesítette a polgármestert, hogy a tervek elkészültek és a kivitelezésre vonatkozóan pénteken lesz döntés, arra a város vezetőségét is meghívta. Az irodalmi és művészeti tanács ülésén dr. Gyapay László helyettes polgármester és dr. Dalló Gyula kultúrta-nácsnok vesz részt.

BIZOTTSÁG VIZSGALJA FELÜL A TELEKI-UTCA BURKOLÁSI MUNKALATAIT

A Teleki-utca burkolásával kapcsolatos kérdések ügyében a napokban bizottság száll ki és tesz javaslatot a polgármesternek.

A bizottság tagjai Altnóder Endre műszaki tanácsos, Piko főmérnök, továbbá dr. Vargha László tanácsnok, a rendőrség közlekedési osztályának vezetője, Megyerý Ferenc Pinter István, Köszegi és Magyar mérnökök lesznek.

Vádbeszéd a kutyások szektája ellen

Társadalmi életünknek sokféle patológikus szektái között nem utolsó helyen áll a kutyások szektája. Akár érzelmiek, „vallásos meggyőződésük” mélyességét, akár számukat tekintjük, mindenképpen előkelő helyet foglalnak el a többiek között.

Akárhányször foglalkoztam ölebekkel, vagy porázon vezetett fajtógókkal, mindig kaptam fenyegető leveleket a szekta tagjaitól. Ezekben világosan és felvérthetetlenül tudomra adták, hogy a megbántott „aranyos pincsi, drótszörű, vagy terrier” sokkal érdemesebben szívja a levegőt és élvezi Isten napját, mint én, a szívtelen állatgyűlölő és durvalélkű fiúkász.

Azt is sokszor tanácsolták, hogy inkább az állatvédelemről írjak és ne támadjam az ártatlan ölebeket. Sohasem fogadtam meg a szigorú és fenyegető tanácsokat. Megmaradtam a gyermekvédelemnél, a kutyák gyolázásánál. A levegő is éppen olyan jól esett, mint azelőtt, mielőtt még figyelmeztettek volna arra, hogy a drága ölebek elől szivrom el. Tehát maradjunk most is a gyermekvédelemnél. Nem az „aranyos ölebekre, drága pincsikre, értelmes drótszörűkre és terrierre” haragszom, hanem az elhagyott, minden jóból kitágított magyar gyermekek szánakozom.

Azt hiszem, sok embernek belényilalt már a szívébe utcánk egyre jobban térthető képé. A porázon vezetett kutyákkal sétáló nők, sőt — Urám bocsá — férfiak sokasága, egyszóval a kutyások szektájának módfelett valószínű társadalmi jelensége. Csak még szomorubb, még kétségbeesettebb a jelenség, ha a legpatológikusabb formájában tünik fel: fiatal házaspár egy pár kimosdatott, kifésült, kipomádezott döggel. Ez már nem is szomorú, ez bűnös eltevelyedés, társadalmi dögvész, amit hatóságilag kellene üldözni és büntetni. Pedig ilyen is van.

Nem a kutya a bűnös. Szegény, nem tehet róla, hogy elfoglalja a gyermek helyét. Nem tehet arról, hogy fiatal házások számításában sokkal előbb szerepel a telek között, mint a gyermek, aki legtöbbször az utolsó, sőt le is marad a telek versenyében. Na így számolnak sokan: három-négyzobás összkonfortos lakás, társadalmi állásnak „megfelelő” ruházkodás, társadalmi élet, nyaralás, telelés, fajtisztító öleb vagy kettő és ha mindez biztosított van, akkor talán szóba jöhet a gyermek is. Ha egyáltalán szóba jön. Mert a kutya könnyörtelen. Sokba kerül. Külön gondozást igényel. A kényesebbje mellé frajt, szobalányt kell fogadni. Külön szoba jár

Iskolai- és aktatáskák

kéfék, foggaszták, fésűk, iskolai kazetták, esernyőkben legolcsóbb a

D'OR Rákóczi-út 18.

Keresztény üzlet!

neki, vagy legalább is külön sarok, külön kósztolás, esetleg diéta, orvos. A porázát is tartani kell, ha sétáltatják az utcán. Nem lehet így bölcsőt is tolni. Ha hozzákötnek a bölcsőhöz, szenvedne az aranyos, mért nem állhatna meg minden kapufánál, fal-kiszögellésnél. Elmarad tehát a gyermek és megmarad az öleb. A könnyörtelen ebkutyá, a dög. Ezért haragszom rá. Ezért tudok kiméltelenül belérugni. Ha pedig férfi sétáltatja, akkor egyenesen feldühödök. Mert mindahhoz, amit felsoroltam, még hozzájárul a férfi méltóságának megcsúfolása, különösen a magyar férfi porrigálása. Magyar férfi jár vadászni és ilyenkor kutyát is visz magával, jól megtermelt, vadászatra betanított kutyát. A magyar pásztor, komdás hűséges segítőársra talál kutyájában. De a kutya ölben él, kutyalelemzősziát eszik és nem tolauskzik be a ház szentélyébe, nem tör a gyermek helyére. Magyar férfi ölebbel ándalgova látni: talán a világ legvisszataszítóbb látványa.

Számtalan undorító és visszataszító esetet tudnék felsorolni. Nem teszem, mért a mai nehéz világban vérgis felháborítaná a szegényeket, a szűkölködőket, a minden anyagi és erkölcsi támogatás nélkül állókat. Felháborítaná özvegy Barránét öt szép fiúgyermekével, akiket ing sincs, akik a népkönyv „diétáján” virulnak a társadalom nagyobb dicsőségére. Ösz-szehasonlítás kedvéért azért megemlítem: ismerék egy helyet, ahol egy csipás, fehérszörű patkányserű dög és egy pisze buldogg mellett frajt tartanak, aki már hajnalban nagy szivdobogások közepette lesi az „aranyosok” szempilláinak mozdulását, hogy azonnal kéznél legyen és a lehető legkellemebbre tegye ébredésüket. Következik azután a sétáltatás az udvarban egyik oszloptól és saroktól a másikig kevésbé esztétikus műveletekkel, majd az etetés. Özvegy Barránét öt gyermeke fél annyiba sem kerül egy hélig, mint a két dög egy-napi panziója. Ötvösné hatodmagával szintén nem kerül többre egy hélig, mint az említett két „aranyos” — mondjuk — két napi teljes ellátása, természetesen a frajt is beleszámítva.

De nem is folytatom tovább. Tartálatlan a helyzet ezen a fronton. Sürgősen cselekedniök kell az illetékeseknek. Ha a kutyások szektája a gyermekét luxusnak és elviselhetetlen tehernek tartja, akkor legalább anynyira legyen luxus és teher számára a kutya is. Adóztassák meg őket úgy, hogy menjen el a kedvük szektájuk követelményeinek a teljesítésétől. Ne csak a Barránék és Ötvösnék és számtalan mások érezzék a nemzeti hivatalsteltetés terhét, hanem érezze az is a megtorlást, aki lelkiismeretlenül kijátsza; lábbal tapossa legszen-tebb nemzeti érdekeinket.

Rójjanak ki elképesztően magas ölebadókat!

A kutyásétaltató férfiakról nem is szótok. Az nem csak bűn, hanem szégyen is. Beteges jelenség. Gyógyításról azonban itt is gondoskodni kell, de sürgősen.

(P. I.)

A bolgár miniszterelnök szeptember 3-án beszédet mond

Szofiából jelentik: (NTI) A miniszterelnök a szobranje rendkívüli ülésén, amelyet szeptember 3-ára hívtak össze, fontos politikai beszédet mond. (MTI)

A SZERB MINISZTERELNÖK RÁDIÓBESZÉDBEN JELENTETTE LE A FEGYVERES ÖRSÉG FELÁLLÍTÁSÁT

Belgrádból jelentik: (NTI) Nedics miniszterelnök hétfőn a rádióban felolvasva kiáltványát, amelyben kifejtette a legközelebbi jövő munkatervét. Bejelentette a fegyveres őrség felállítását és a kötelező munkaszolgálat bevezetését. A miniszterelnök ezenkívül közölte, hogy a szerb állam jogot nyert nemzeti címér és zászló használatára. (MTI)

Kodály Te Deuma a Koronázó Főtemplom nagyváradi hangversenyének műsorán

Kevés muzsikusról esik ma annyi szó, mint Kodály és Bartókról. Nemcsak hazánkban, de az egész világon. Nagy a rajongó táboruk, sok a meg nem értőjük. Minden zseni körül így tombolt korának közvéleménye. Kodály kétségtelen a ma élő magyar muzsikuskor legkiválóbbja. Nemcsak azért, mert magyarnak született és magyar volt a lélek minden vonalkázásában, de mert legnagyobb úttörője a népteléből fakadó új magyar muzsikának. Minden eddigi törekvést csak magyarságunk fog elkényvelni a magyar zenetörténet. Gyökerében és kibontakozásában is magyar Kodály muzsikája. Nemcsak muzsikusként, de a klasszika filológiának is nagy szerű művelője és doktora is. Így jutott a nép lelkéhez és a nép lelkén keresztül a népzenehez.

Bár a klasszikusokhoz nyúl vissza gyökerében, mégis a magyar föld ősi teletényéből táplálkozik és innen meríti melódikáját, dallamkincseit. Zenei nyelvezete világos. Természetesen gördülő formák jellemzik műveit. Színei modernnek, mérészek. Nem az a régi édeskés, magyarkodó műnépdal, mely annyira magánviselte a kórnak jellegét, kik magyar levegőbe gyúrták át az idegen dallamokat. Kecskeméti szülőlte, a legősibb, legbiztatóbb magyar földde, innen dallamainak, nótávilágának ősi magyar karaktere.

Mint Liszt miséje, Kodály Te Deuma is történelmi levegője. Ugyanannak az ősi templomnak készült, Budavár Mátyás-templomának. Mind a kettő nemzeti öntudat fellángolására. Az előbbi a 48-as emlékek felszabadulására, ez utóbbi török rab-ság felszabadulásának emlékére. Mindkét mű ősbemutatója a Budavár Koronázó Temploma volt.

Szeptember 6-án ma is felszabadulást ünnepelünk. Hozhatal-e mel-
több ünnepi számot a Koronázó Templom ének- és zenekara, Sugar Viktor országoshírű együttese, Liszt koronázási miséje mellett, mint Kodály Te Deumát? A mai magyar muzsika büszksége, a modern egyházi zene remeke fog belemarkolni az ünnepi lélek hangulatába, hogy felrészon bennünk az istenhívés és istendicséret tudatára.

HUFFSZKY JÁNOS RIPIORTJA:

Fekete városok Litvániában

— Bolsevik rombolás nyomában —

Bolsevik rombolás nyomában
Még nem is olyan régen megdöbbentő tragédiának számított volna. S ma már?
Ma már: egy halott, tíz halott, száz halott, ezer halott? ... Az északi kis testvérnép gyönyörű kis vörös, kék, sárga, zöld faházikóinak romjai között kiapadtak a könnyek elhalt az érzés és a kis észti városka lakói lé-

lektelenül, érzéktelenül járnak a fekete romvárosban az elnémult, elkékkült arcú halottak között. Mért halottak itt, halottak ott, halottak mindenütt és földig rombolt fekete romváros, elkékkült halottak messzeláthatóan hirdetik, hogy igen! hogy az északi testvérnépnek ezt a kis országát másfél esztendőig tartotta uralma alatt a szovjet...

szárnyal, — aztán fekete rongyos ruhás papi ember lép elő és mondja a beszédét. Halk hangon kezdi, a szavakat furcsa kiejtéssel mondja, megérteni nem lehet sehogyan sem, amit mond, idegen, furcsa tájszóival beszélnek itt az északi testvérnép nyelvét, — de a beszéd tartalmát megérteni a hangléptésből, az arckifejezésből, a magyarázó gesztusokból lehet csak.

Áttűzseddik a szónok hangja s míg egyik kezével a temető felé int, a másik keze az égbe mutat, ahol most már tiszta kék az ég és ahol a tiszta kék égben eseng-böng, az áttűzsedített, reménytelenül teli beszéd hangja: „kodiin, kotiin, isanmaa...” a haza, a háztája, a szülőföld felhámad egykor, mert az Istenben való törhetetlen akarataunk feltámasztja még a holtakat is!

Ut a halottak országába

Az út a halottak országába az életlen keresztül vezet. Zöldelő végtelen síkságon mindenütt ezüstös folyók szakítják meg az élő, lélegző természetet. Élet mindenütt és munka. A német munka a német életért. Leni alattunk magasnövésű porosz földművesek és széles csipőjű pomerán aszszonyok hajladoznak a zöldelő vetés-

ben, — aztán jön Tilsit, egy vastag szélesebb ezüst szalag: a Memel és rögtön utána Litvánia.

Litvánia! Lent a földön a zöldelő élet egyszerre megszakad. Itt-ott nagy kiterjedésű feketeség ékelődik a zöld színbe. — a Ju. 52 vezetője lejjebb kormányozza a gépmadarat és lefelé mutat:

Tauroggen romjain

Igen! Tauroggen! Fekete föld és a többi mind, valamennyi: útbaeső város és kis falu a Memelől kezdve a Peipusz tóig: fekete kiégett foltok a zöldelő vetések között. Iszonyú a kép így repülő távlatból, a pusztulásnak ez az égbekiáltó képe és az ember szorongva gondol azokra a békés polgári lakosokra, litvánokra, lettekre, eztekre, akik a történelem légembertelenebb visszavonulásának útjába estek.

Es ezek és előkerültek lassán. Az emberék, akik élnek. Akik megmaradtak.

De előbb a gépek jönnek. A halott gépek. Ott a Riga-Szentpétervár, Riga-moszkvai útkereszteződésnél.

Az élettelen géptömegek. Tankok a vörös csillaggal. Páncéljarművek, amelyek a vörös csillag birodalmának hús esztendőn keresztül egyetlen akarata voltak. Egyetlen akarat és egyetlen eszköz a világ zsidóúú megváltására: a világ bolsevizálására.

Egykor egy sötét birodalom sötét céljának büszke, dübörgő reményei, ma pedig roncsok az országutak ár-kában. Holt acéltömeg, amelyből kiégett az a kis lélek is, amit a vörös csillag béléje lehelhetett valamikor.

A suhanó repülőgépről úgy hat a kilométerekre húzó géphullatömeg, mint... nem is lehet elmondani és leírni azt, hogy hogyan is néznek ki ezek a szörnyű roncsok. Csak egy a bizonyosság: megnyugtató és bizonyosság arra, hogy az egységessülő Európa nemcsak szájjal, de tetteivel akarja és tudja új céljait elérni.

Innentől kezdve sűrű egymásutánban váltakozva három jellemzője van a képeknek: zöldelő vetés, vagy zöldelő nádás — feketére kiégett romvárosok — hosszú sorokra nyuló páncélos roncsok...

S néhol alattunk: romvárosok fekete helyén kis pontok, fekete pontok hosszú fekete árnyékkal a fekete talajon: emberek mozognak odalent, Dante poklát túlélt halandók...

Ujság tele gyászjelentésekkel

A híres egyetemi városkában, az észti kultúra évszázados központjában napok óta csak temetnek. Kis koporsók, nagy koporsók... a legtöbb halott csak koporsó nélkül kerül az anyaföldbe. A városban, a nagy mocsár partján, a romvárosban a nagy mocsár partján sok a halott és kevés a koporsó s a városka egyetlen ujságja, négy oldalnyi riasztó, szívbe-markoló és könnyfakasztó szomorú emléke 1941. év nevezetűs áuguszius havának. — csak kis, apró fekete négyszögökbe jegyzett névvel van tele: névvel, melyeknek viselői egykor: syntnynt... születtek és ma már: haurisankanuut... hési halált haltak anélkül, hogy hősök lehettek volna. Meghaltak pincékben erdő közepén, mocsár partján, a nádasban, — lányok, férfiak, gyermekek és öregek, akik megriadt lélekkel menekültek valamikor a halál elől, a pusztító lángtenger és hombaeső elől, de amely akkor érte talán utól őket,

amikor már azt hitték, hogy megmenekültek.

Most pedig azok számára, akik valóban túléltek a poklok poklát, kezdődik az új, a felszabadult élet temetik a halottakat.

Ének hangja száll a magasba Cseng-bong az ének szárnyalása:

„Oi maa, synyn maa!...”
„Szent föld, szülőföld...” s az észti himnusz dallama tölti be a fekete romváros lakosainak lelkét. Az Erős várunk minékünk az Isten dallama

Humanitas justitiaque

Az ősi barokk egyetemnek csak az egyik fala áll. Rajta két szörnyös olvasható:

„Humanitas justitiaque.”

Emberiség és igazság! A romok között, amelyek egy ország múltját takarják be, ez a két szó maradt fenn. Emberiség és igazságosság. Vajjon? Meg lesz-e az ereje ennek a két szónak ahhoz, hogy valóban újjaépítse a romokban lévő országot?

Az utca kövein, romokban heverő házsok között négyünk léptei konganak. A német tiszt, a finn tiszt, az észti lelkipásztor és a magyar újságírók a léptei.

A lelkipásztor beszél. Szavaiban hit, erő, reménység.

Püstiögő romok, koporsó nélkül temetett holtak között is: hit, erő, reménység. Keletről hozott ősi erények ezek, évezredek adottsága: a turáni közös maradvány a keletről származott finn-ugor népek lelkében:

„Esztország felépül! A történelem folyamán négyszer pusztult el az ország, négyszer pusztult ki majdnem teljesen a lakosság, — mind a négyet túlélte az életakarát... Ősdszörre is így lesz! Igaz: segítségre van szükségünk.”

A német tiszt, szűkszávu, komotúr, kezét fog a lelkipásztorral.

— A Birodalom új Európát akar építeni, — ebben az új Európában minden nép meg fogja találni a segítő kezét, amely támogatja a nehézségekben...

LEZUHANT EGY FRANCIA UTAS-SZALLÍTÓ REPÜLŐGÉP. Marseilleből jelentik: (NTI) Egy utasszállító repülőgép hétfőn délután lezuhant, 13-an életüket veszítették. Három ember súlyosan megsebesült. (MTI)

Mielőtt szörmét, bundát vásárol,
keresse fel
Halász Imre szücs üzletét
Nagyvárad, Kazinczy Ferenc utca 4. Telefon: 18-90.
Külföldi szörmékben, kész bundákban nagy választék.
Javításokat, alakításokat pontosan szolid árak mellett vállalok.

Bevárosi mozgóban
Congo Maisie
Egy modern nő izgalmas kalandja az őserdőben.

Tel. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
MA
Titkok kastélya
Relytély, szerelem, izgalom.
George Sanders, Margaret Lindsay, Dick Foran.
Híradó.
Előadások 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

Apolló filmszínházban
Szerdától
Karády Katalin és Jávor Pál világfilmje
Halálos tavasz

Új ügybeosztás a vármegye központi előadói számára

Nagyvárad. Saját tud. Dr. vitéz Nadányi János alispán szeptember 1-től kezdődően új ügybeosztást állapított meg a vármegye központi előadói számára. Az új ügybeosztást a következőkben közöljük:

Dr. Oswald János vm. főjegyző:

Vm. tisztviselők és egyéb alkalmazottak, továbbá a vm. altisztek személyi és illetmény ügyei. Tisztviselői segély alap. Törvényhatósági szervezési ügyek. Általános közigazgatási ügyek. Közúti ügyek. A közúti személyzet és illetmény ügyei. Víz-, vám-, vasúti és postaügyek. Gyakorolja a felügyeletet a segédhivatal személyzete felett. Részt vesz az üléseken és ellátja a th. bizottság és közigazgatási bizottság jegyzői teendőit. Jegyzője az igazoló választmányának.

Dr. Molnár Vince vm. II. főjegyző:

A fegyelmi választmány hatáskörébe tartozó I. és II. fokú fegyelmi ügyek. Rendbíróság ügyek. Elnöki ügyek. O. M. ügyek. Katonai ügyek. Jegyzője a törvényhatósági kiegészítésnek, a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányának, az 1934 évi I. tc. alapján alakított hármashatóságnak.

Dr. Mátyás Ferenc vm. II. főjegyző:

Közjóléti szövetkezeti ügyek és ezzel kapcsolatos közjóléti tevékenység. Jótékonyági ügyek. Szegény ügyek. Szegénysegélyezési ügyek. Szegényházi ápolási és tartásdíj. — Zöldkereszt tejakció, cukorakció. Kiszegítő szociális munkaerők személyi ügyei. Országos Népi és Családvédelmi Alap. Vármegyei Szegényalap.

A székelyhídi járás községeinek háztartási ügyei.

Dr. Bódis Gábor vm. aljegyző:

Közegészségügyi szervezés, közegészségügyi személyzeti ügyek. — Rókkantellátási ügyek. Vm. gépkocsi ügyek. Zsidó tanúsítványok kiállítása. A vm. főjegyző által rábízott ügyek.

A nagyszalontai járás községeinek háztartási ügyei.

Jegyzője: a közigazgatási bizottság közegészségügyi albizottságának.

Dr. Csernák István vm. aljegyző:

Vallás és közoktatási, művészeti ügyek. Jótékony célú előadások ügyei. Sport-, propagandaügyek. Egyesületi és alapítványi ügyek. Halászati és vadászati ügyek.

Az alispán által közvetlenül rábízott ügyek.

A nagyváradai járás községeinek háztartási ügyei.

Dr. Dávid Lajos vm. aljegyző:

Vármegyei háztartási ügyek. A herettyóujfalui vm. közkórház és a herettyóujfalui kulturális anyagi ügyei. Vármegyei és községi tisztviselők és egyéb alkalmazottak utiszámlái. Alami adóügyek. Gyámpénztári kölcsönök behajtásával kapcsolatos ügyek. Kezeli a házipénztárt. Ház-

tartási alap.

A szalárdi járás községeinek háztartási ügyei.

Jegyzője: a közigazgatási bizottság adóügyi bizottságának

Dr. Kiszely Aladár vm. aljegyző:

Alispáni hatáskörbe tartozó fegyelmi ügyek. Központi választmányi ügyek. Állampolgársági és illetményi ügyek. Települési ügyek. Anyakönyvi és házassági ügyek. Névváltoztatás. Utlevél, kivándorlási ügyek.

Az érmihályfalvai járás községeinek háztartási ügyei.

Jegyzője a központi választmányának és a közigazgatási bizottság albizottságának.

Dr. Megyery Lóránd vm. aljegyző:

Tüzendészet. Légoltalmi és felszerelési ügyek. Ipari és kereskedelmi ügyek. Bánya ügyek. Borfogyasztási ügyek. Italmérségi ügyek. Lakásügyek. Házalási ügyek. Piac és vásár ügyek. Statisztika. Villamosítás. Telepengedély. Tanoncügy. Építkezési ügyek. Iskolán kívüli népművelési ügyek. Iskolán kívüli népművelési alap, testnevelési alap.

A derecskei járás községeinek háztartási ügyei.

Jegyzője: a közigazgatási bizottság népoktatásügyi albizottságának és az érdekeltségi iskolai bizottságnak.

Dr. Pauliny Vilmos vm. aljegyző:

A vármegye közellátási ügyei.

Az elesdi járás községeinek háztartási ügyei.

Dr. Rojti Mihály vm. aljegyző:

Földbirtokpolitikai ügyek (ingatlanforgalom, haszonbérlet, Ofb. ügyek).

Állattenyésztési ügyek. Ebadó, állattenyésztési alap.

A sárréti és margittai járás községeinek háztartási ügyei.

Jegyzője: a közigazgatási bizottság telepítési és kisajátítási albizottságának.

Dr. Szabó László vm. aljegyző, tb. főszolgabíró:

Általános mezőgazdasági ügyek. —

Mezőgazdasági szervezési ügyek, gazdasági munkás- és eselődügyek. Legeltetési társulatok és közbirtokosságok ügyei. Népház segélyek parcellázás. Elhagyott ingatlanok gondnoki ügyei.

A herettyóujfalui járás községeinek háztartási ügyei.

Jegyzője: a közigazgatási bizottság gazdasági albizottságának.

Dr. Tunyogh János vm. aljegyző:

Általános községi igazgatási ügyek. Községszervezési ügyek. Általános községi vagyonkezelési ügyek. Községi alkalmazottak személyi és illetmény ügyei. Vármegyei tisztviselők és egyéb alkalmazottak, továbbá a vm. altisztek és az útiüzemelyzet nyugdíj ügyei. A községi jegyzők nyugdíj ügyei.

Nagyszalonta megyei város háztartási ügyei.

Dr. Vaday Tivadar vm. aljegyző:

Kihágási ügyek II. fokozat. Általános rendészeti, külföldi rendészeti ügyek. Sajtórendészet. Adománygyűjtési ügyek. Karhatalmi közbiztonsági ügyek. Mozgófénykép, záróra. Kórházi, betegápolási és társadalombiztosítási ügyek.

Nincs tanoncotthon Nagyváradon — mit válaszoljunk Török Péternek?

Nagyvárad. Saját tud. A napokban levelezőlapot kaptunk Ibrázról a következő szöveggel:

„Mint előfizető, azon tiszteletteljes kérelemmel fordulok a tek. Szerkesztőséghez, hogy a mellékelt lapon alábbi kérésemre felvilágosítást adni sziveskedjék:

Kilenc hiskoru gyermekem közül az egyiket szabó iparos tanoncnak öhajtom beadni Nagyváradra, — ahol én is felnőttem, ahol szüleim alusszák örök álmukat, — de mivel a mester, akivel tárgyalásban vagyok, ellátást, lakást, ruházatot nem ad, s mivel szegény konvenció alkalmazott vagyok, aki képtelen arra, hogy külön lakást, ellátást fizessen gyermeke után, ezek-

A ceszéi és biharkeresztési járás községeinek háztartási ügyei.

Jegyzője: a közigazgatási bizottság gyámügyi felelősügyi küldöttségének.

Dr. Barcsay Károly vm. t. fő-

ügyész:

Főügyési teendők.

Nadányi Zoltán vm. főlevéltárnok:

Levéltári teendők.

Dr. Heinrich Béla m. kir. főorvos:

Közegészségügyi és óvodai ügyek.

Cs. Botskor László m. kir. t. fő-

állatorvos:

Állatorvosi és állategészségügyi ügyek.

Vármegyei Számvevőőség:

Hivatalfőnök: Miklós Antal. Számvevőességi ügyek.

Wessellényi József vm. irodaigazgató:

Törzskönyvi változások keesztülvetése, kivonatok kiállítása, arcképes igazolványok ügyei. Rendbíróságok, szabadságok, toloncatalványok, mezőőr-, pásztor- és kertészkönyvek, továbbá a gazdasági eselődügyek nyilvántartása és a politikai jogvesztettek nyilvántartásának vezetése.

Új honfoglalásra készül az idegenbe szakadt magyarság

Olasz lap a bukovinai magyarok bácskai telepítéséről. Vissza-települnek az amerikai magyarok is

Rómából jelentik: (MTI) A Relazione Internazionale hosszabb cikkben foglalkozik a bukovinai magyaroknak Bácskába történt áttelepítésével. A magyar kormány a nagyszabású telepítési akció végrehajtásánál elsősorban a bukovinai magyarokra gondolt, akik távol hazájuktól megtartották magyarságukat. A Délvidék visszafoglalása módot adott Magyarországnak arra, hogy ezt a kérdést megoldja és ezeket a magyarokat

vissza-telepítse az anyaországba. A szerbek által Bácskába telepített dobroljácok jórésze jobbnak látta elhagyni földjét és helyüket a bukovinaiak foglalták el. A lap megállapítja, hogy az áttelepítési akció kiválóan ikerült és kezdetét jelenti egy nagyszabású program megvalósításának, amelynek keretében az európai és amerikai országokba kivándorolt magyarok nagyrészt akarják vissza-telepíteni az anyaországba.

re való tekintettel kérem, arra válaszolni, hogy van-e Nagyváradon olyan tanoncotthon, ahol olcsó ellátást, lakást kaphatna fiam.

A szíves választért mély halám kifejezése mellett vagyok a Tekintetes Szerkesztőségnek

Ibráz, Biharmegye, 1941. augusztus hó. Hazafias üdvözléssel:

Török Péter.

Sajnos, nem kellett válaszolni Török Péternek és nem kellett válaszolnunk annyi más érdeklődőnek, aki gyermekét tanoncnak szeretné adni Nagyváradon. Pedig sokan vannak így. Hét, nyolc gyermekesek, sőt kilenc gyermekesek is, mint Török Péter. A mester, akivel tárgyalásban van, ellátást, ruházatot, lakást nem ad. Hogyan adhatta hát be egy gyermekét a kilenc közül? Hogyan fizethessen érte nagy összeget, amikor nyolc másikról is gondoskodnia kell? Török Péter esete alaposan rávilágít arra a kérdésre, hogy miért kellett volna már ebben az évben sürgősen befejezni a románok által megkezdett hatalmas otthon építését. Nem hisszük, hogy állami kezelés hiányában ne akadt volna valamilyen közület vagy intézmény, amely vállalta volna felállítását és fenntartását.

Sokat beszélünk a magyar ipar megerősödésének szükségéről. A sok beszédben a fájdalmas valóság az, hogy a vidék nem tud elegendő utánpótlást adni nagyszerű anyagából és ez mind csak azon múlik, hogy nincs Nagyváradon tanoncotthon. Ugy gondoljuk, hogy valaki ezért felelős. Mert sok ilyen Török Péter van, aki jövőt akar biztosítani gyermekének.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.

ELOFIZETESI ARAK: Egész évre 30.
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Vasárnapi szám 16 fillér.

Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem őrünk meg és nem
adunk vissza

MIKOR KELL SÖTÉTITENI?

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az
elsötétítést szeptember 2-án 19 óra 30
perckor kell végrehajtani. Az elsötétítést
öt óra tíz percig tart.

A KORMÁNYZÓ UR A KERESZT-
APJA EGY LOVASBERÉNYI GAZ-
DÁLKODÓ TIZEDIK FIÁNAK. Bu-
dapestről jelenti a Magyar Országos
Tudósító: A Kormányzó Ur Öfőmél-
tósága elvállalta a lovasberényi vitéz
Báránfy József újszülöttének ke-
resztapaságát. Az újszülött a tizedik
gyermek. A gyermekek közül kilenc
fiú, Valamennyien életben vannak.
A Kormányzó Urat Igmándy He-
gyessy Géza képviseli a keresztelőn.
(MTI.)

Aláírták a német-magyar személyi
közlésekre vonatkozó egyezményt. Bu-
dapestről jelenti a MTI: A személyi ál-
lapottra vonatkozó közlések és kölcsön-
ös megkeresések tárgyában kötött né-
met-magyar egyezményt a mai napon
írták alá a magyar királyi külügymin-
iszteriumban.

7800 KILOMÉTER UTAZOTT
MUSSOLINI A KELETI ARCVO-
NALON Rómából jelenti: (Stefani.) A
Stefani Iroda jelentése szerint a Duce
a keleti arcvonalon tett látogatása
folyamán 5.300 kilométert utazott
vonaton, 2.000 kilométert repülőgé-
pen és mintegy 500 kilométert gép-
kocsin. (MTI.)

A nyári időszámítás továbbra is
érvényben marad. Budapestről je-
lentik: Mint a Magyar Távirati Iro-
da értesül, a nyári időszámítás az
első bekövetkeztével nem fog meg-
változni. Ezzel a kérdéssel a közel-
múltban foglalkozott a minisztertanács
és megállapította, hogy a jelen-
legi rendkívüli viszonyok között, a
nyári időszámítás indokolt. Így a
mostani árszámítás a tél folyamán
is fennmarad.

MUNKASZOLGÁLATOS CSAPA-
TOKAT ÁLLITANAK FEL HOR-
VÁTORSZÁGBAN. Budapest, a MTI.
jelenti: Az Esti Újság írja: Zágrábi
jelentés szerint 1942 tavaszán Hor-
vátországban 200 munkaszolgálatos
csapatot állítanak fel. A vezetőket

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Olcsó ablaküvegezés

Képeretezés
Nagyvárad, Szt. János utca 48.
Telefon: 19-13

Megalakult a Bihar megyei Halászi
Társulat. Nagyvárad. Saját tud. ked-
den délután a vármegyeháza kisterm-
ében közgyűlést tartott a Bihar megyei
Halászi Társulat Molnár Vince tb
főjegyző elnökletével. Az ülésen részt
vett az Országos Halászi Felügyelő-
ség kiküldöttje, a város képviselőjében
dr Varga László tanácsnok, a kultur-
mérnöki hivatal képviselője, a Berettyó,
Sebes- és Fekete Kör Armentosi-
Társulat képviselője és községek ki-
küldöttjei. A közgyűlésen ismertették
az alapszabályokat és a halászzal-
kapcsolatos kérdéseket vitatták meg.
A választások során elnökké választották
meg, egyhangú lelkesedéssel.

A NAGYVÁRADI HEGYKÖZSÉG
hegybírói hivatala értesíti a szőlő-
tulajdonosokat, hogy a családtagokat
megillető adómentes bormennyiség
bejelentése céljából a hegybírói hiva-
talban 1941. szeptember 13-ig bezá-
rólág megjelenni sziveskedjenek.
Bartsch Sándor, hegyközségi elnök.

Nagyvárad

thj. város új utcaelnevezéseivel
megjelent térkép ára:
fekete nyomással 1.60 P
színes nyomással 2.—

Szabadon engedik az angolok Dentz
tábornokot. Vichyből jelenti: (MTI)
Hivatalosan közlik, hogy Dentz tá-
bornokot és több más angol fogságban
levő francia tisztet, szeptember 3-án,
szabadon bocsátanak. Két francia tá-
bornokot nem engednek szabadon,
mert két francia fogságban levő angol
tiszt nem érkezett meg Szíriába.

MÁSFÉLMILLIÓ PENGÓ ALAP-
TÖKÉVEL ALAKUL MEG A GYER-
GYÓI VILLAMOSMŰEK. A MTI.
jelenti: Az Erdélyi Munkaszervező
Intézet Gyergyószentmiklós város ve-
zetőségével megállapodott villamos-
mű megépítésére vonatkozólag. A
megállapodás alapján az új villamos-
mű rt. alaptökéje másfélmillió pengő
és igazgatóságában helyet foglal majd
Gyergyószentmiklós városának ki-
küldöttjei is. Egyébként az Erdélyi
Ipari Munkaszervező Intézet a sze-
kelyföldi közbirtokosságok által
üzemben tartott fűrésztelepek, fafel-
dolgozó üzemek kiépítésére nagyobb
költséget bocsát rendelkezésre.

MUNKASZOLGÁLATOS SZALADT EGY
MOZDONY. Bukarestből jelenti a Ma-
gyar Távirati Iroda: Rannicul Sarat
mellett a pályaudvaron egy mozdony
beleszaladt egy munkásokkal teljes se-
bességgel roborogó szerelvénybe. Három
ember meghalt, négyen megsebesültek.

A Szent Orsolya-rendnek a V. K. M.
56.600—1941. V. a. szám alatt engedé-
lyezett nyolcosztályos leánygimnázium-
ában és tanítónőképzőjében a póthe-
iratások szeptember 6-ig folytatódnak.
Felkérjük növendékeinket, hogy folyó
hó 4-én délelőtt 10 órakor jelenjenek
meg az intézetben. A Veni Sancte f.
hó 15-én reggel 9 órakor lesz. Növendé-
keink felekezeti különbség nélkül
jelenjenek meg a jelzett időben. Utána
ünnepélyes évmegnyitás. Az első tanítási
nap szeptember 16. Az elemi iskolá-
ban Veni Sancte szeptember 4-én 9
órákor. Az első tanítási nap szeptem-
ber 5-én.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje
a MAGYAR LAPOK-at

Elveszett Ritoók Zsigmond-utca és
Sztaroveszky-utca között, Major
György névre szóló vásárlási könyv.
Kérjük a megtalálót, hogy adja be
a Magyar Lapok szerkesztőségébe.
(Szilágyi Dezső-u. 5.)

STATISZTIKA KÉSZÜL A RÁ-
DIOELŐFIZETŐKRŐL. A miniszter-
tanács engedélye alapján a posta az
október 1-én nyilvántartott rádió elő-
fizetőkről egyéni statisztikai adato-
kat gyűjt. A postahivatalok szeptem-
ber 20-ig küldik szét az előfizetők
címeire a kérdőlapokat, amelyeket az
illetők legjobb tudomásuk szerint
tartoznak kitölteni. A postagazgatósá-
g felhívja a postahivatalok figyelmé-
re, hogy a statisztikai lapok helyes
kitöltése tekintetében legyenek elő-
zékenyen az érdeklődők segítségére.
Az előfizetőket az adatok beszolgál-
tatására udvariasan fel kell szólítani
s a felszólítások nem járnak eredmén-
nyel, az előfizetőt figyelmeztetni
kell, hogy tartózkodása pénzbírsággal
büntetendő kihágás. Azokat a
postahivatalokat, amelyeknek terüle-
tén a népesség több, mint 20 száza-
léka nem magyar anyanyelvű, ide-
gen nyelvű tájékoztató nyomtatvá-
nyokkal is ellátják, hogy a postahi-
vatalok a magyarul esetleg nem tu-
dóknak a szükséges felvilágosításokat
megadhassák. Kitölteni azonban min-
den esetben a maganyelvű statisztikai
lapot kell. (Magy. Tud.)

Kik nyertek a sorshuzáson? Bu-
dapestről jelenti: Az Új Nemzedék írja:
Az osztálysorsjáték mai húzásán a kö-
vetkező számok nyertek: 20.000 pengőt
nyert a 3431. és a 72.396, tízezer pen-
gőt nyert a 23863, ötezer pengőt nyert
9797 és 14456, kétezer pengőt 52023,
1261, ezer pengőt 5205, 12905, 38145,
50214, 54501, 34988, 45031, 90734, 28904,
66451. (Felelősséget nem vállalunk.
(MTI))

KIVÉGEZTÉK A GYLKOS UNGVÁ-
RI PÉKSEGEDET. Ungvárról jelenti:
(MTI) A rögtönítélő bíróság által ang-
16.án halálra ítélt Ulics Sándor 23 éves
péksegéden, ma 13 órakor hajtották
végre a halálos ítéletet.

NEMZETGYALAZÓ ZSIDÓKAT
TARTÓZTATTAK LE. Budapest, a
MTI jelenti: Az Esti Újság írja: Hétfőn
délután a rendőrség három zsidó
letartóztatott nemzetgyalázó ki-
jelentések miatt. Mindhármukat a
főkapitányságra kísérték. Büntetésük
kitöltése után kitoloncolják őket az
országból.

Felhívás a sütőmunkásokhoz. Tiszte-
lettel meghívjuk a NMK-ban tömörült
sütőmunkásokat a vasárnap délután 3
órákor megtartandó zászlóavatási ün-
nepélyre b. családjukkal együtt. Tisz-
telettel N. M. K. sütőmunkás vezető-
ség.

SUJTÓLEGROBBANÁS A PÉCSI
BÁNYÁBAN. Pécsről jelenti a MTI:
Vasárnap a Dunahajózási Társaság
vasábihómeny aknájában sujtóleg-
robbanás történt, amely három hálá-
los és egy súlyosan sebesült áldozat-
ot követelt. A mentőcsapatok Kász
Ádám 32 éves kádárt, Albert György
34 éves vajúrt és Schmidt Károly
csillést már csak holtan tudták fel-
színre vinni. Madarász Mihály csil-
lést súlyos állapotban mentették meg.
A vizsgálat folyamatban van.

Ujabb kihágási eljárás Szombathe-
lyen a „szombatszsinór” miatt. Szom-
bathely város kihágási bírója a zsidó
hitközséget a „szombatszsinór” alkalmazása
miatt 600 pengő pénzbüntetésre ítélte.
Ez már a második ilyen büntetés.

Megkezdődtek a beiratások

Major Akos szakiskolai igazgató
nyilvános jogu, áll. eng. gyorsíró
és gépirószakiskolájának 1941-42.
iskolai év szaktanfolyamára. Je-
lentkezéseket szeptember 9-ig vesz-
nek fel. Tantárgyak, egységes ma-
gyar gyorsírás, 10 ujjas ritmikus,
vakírásos, gépirás, kereskedelmi
levelezés, helyesírás. Államvizsga,
közérvényes állami bizonyítvány.
Külön kezdő, haladó és beszédíró
csoportok. Előkészít gyorsírás, gép-
írás és szépírtástanítót. Kérjen
tájékoztatót. Modern berendezés.
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 12.
Állásközvetítés.

Gyárfás Elemér Bukarestben tárgyal a magyar nyelvhasználat érdekében

Temesvárról jelenti: (MTI) Gyár-
fás Elemér dr több napot töltött Bu-
karestben és a népközösség folyó
ügyeivel foglalkozott. Írásban is jelen-
tést tett a külügyminiszteriumnak és
a kultuszminiszteriumban közbenjárt
a romániai magyar evangélikus szu-
perintendens megválasztása érdeké-
ben. Megbeszélést folytatott Pop Va-
lér miniszterrel, azokról a nehézségekről,
amelyek a magyar nyelv tilalma
folytán keletkeztek. Kérte a vonatkozó
rendeletek visszavonását. Ezek
tárgyalása folyamán újabb felmerült
annak szükségessége, hogy a minisz-
terelnöknel kihallgatáson jelenjen
meg. Gyárfás Elemér eleget tett az
összes előírásnak, hogy ez a kihallga-
tás megtörténjen.

Üzemi igazgatósági ülés a városhá-
zán. Nagyvárad. Saját tud. Az üzemi
igazgatóság csütörtökön délután 12 óra-
kor ülést tart a városházán. Az ülésen
folyó ügyeket tárgyalnak.

Felhívás a NMK Építőmunkás Dal-
körének tagjaihoz. Szerdán este 8 óra-
ra pontosan jelenjenek meg a réti re-
formátus imaházban, szemben a re-
pülőhíddal, ahol az országos dalosszö-
vegség elnökét, Tárca Bertalan tanár
urat fogjuk ünnepélyesen fogadni. —
Csütörtökön előkészületek a 6-án meg-
rendezendő műsoros estélyre, melyre
minden dalost pontosan kérünk meg-
jelenni. „Becsülettel” N. M. K. Dalárda
vezetőség.

Ftő Plébános Urak ügyeimébe

- Missale Romanum kis kvári forma, fél bőrkötésben, fedőlap és sarak dús aranyozásával, vörösmetszéssel, egy színnyomással. Legujabb kiadás. Ara 40.— P
- Missale Romanum kis kvart forma, vörös zerge, egész bőrkötésben, fedőlap és sarak művészi aranyozásával, arany metszéssel, két színnyomással. Legujabb kiadás. Ara 70.— P
- Missale Romanum oktáv forma, indiai papíron, vörös felbőrötésben, aranymetszéssel. Művészi aranyozású fedőlappal, két színnyomással. Legujabb kiadás. Ara 60.— P
- Missale Romanum oktáv forma, indiai papíron, művészi egész bőrkötésben, vörös metszéssel, két színnyomással. Legujabb kiadás. Ara 70.— P

Szeptember 1-én életbe lépnek a társadalombiztosításra vonatkozó rendelkezések módosításai

A Hivatalos Lap vasárnapi száma közli a belügyminiszter rendeletét a társadalombiztosításra vonatkozó egyes rendelkezések módosítására és kiegészítésére vonatkozóan. E rendelkezés szerint a szeptember elsejétől esedékes baleseti biztosítási járadékok és gyógykezelési járadékok felemelt mértékben kell megállapítani és folyósítani. A szeptember elsejét megelőző időre esedékes járadékokat az augusztus 31. napjáig érvényben levő jogszabályok szerint járó mértékben kell folyósítani, akkor is, ha a járadékra való jogviszony megállapítása az utóbbi napot követően történt.

Intézkedik a rendelet a továbbiakban az 1940. évi október 31. napját követő időben történt balesetek kártalanításánál megállapítandó javadalmazásról és többek között kimondja, hogy amennyiben az 1940. évi november elsejét megelőző időben történt balesettel összefüggő járadék megállapítására csak a most kiadott rendelet hatálybalépése után kerül sor, a járadékot már a pótlék arányában felémelt összegben kell megállapítani és folyósítani.

Ez a rendelet szeptember elsején lép életbe.

Rendkívüli pótlék az öregségi, rokkantsági, özvegyi biztosítási járulékokhoz

Ugyancsak a Hivatalos Lap legújabb száma közli a belügyminiszter rendeletét az öregségi rokkantsági, özvegyi és árványi járulékokhoz. A járulékpótlék kulcsa az átlagos napi 0,13 százaléka.

Folyóirat-szemle

A Külügyi Szemle szeptemberi kötet. Most hagyta el a sajtót a Magyar Külügyi Társaság dr. Drucker György szerkesztésében megjelenő külpolitikai folyóiratának, a Külügyi Szemlének szeptemberi kötete. A Külügyi Szemlének a száma is valóságos külpolitikai lexikon, amennyiben benne a legutolsó hónapok ugrásszerűen változó külpolitikai eseményei és problémái szakemberek által feldolgozást nyert. Így „A Délvidék visszatérésének jelentősége” címen dr. Elek Dezső min. o. tanácsos, egyetemi m. tanár írt statisztikai adatokban gazdag tanulmányt. Dr. Kardos Tibor egyetemi m. tanár „Horvátország és a tengerpart kulturális jelentősége” címen értekezik. A ma annyira időszerű ukrán kérdéssről dr. Szende Zoltán írt tanulmányt, míg külön tanulmány foglalkozik az Indiába vezető szárazföldi uttal is. Dr. Vitéz Vásony György „Grosswirtschaftsraum, mint békecéllal” címen írt tanulmányt. Figyelemreméltó dr. Orkányi Lajos „Európa újjászervezése a páneszmék keretében” című értekezése is, amely napjainkban, amikor a háború utáni újjárendezés kérdése mindinkább előnyomul, különösen időszerűnek mondható. A Külügyi Szemle rovatai ez alkalommal is rendkívül gazdagok és időszerűek. Az utolsó hetek külpolitikai eseményeit dr. Pongrácz Kálmán, az időszerű nemzetközi jogi kérdéseket dr. Polzovics Iván egyetemi m. tanár ismerteti, míg Magyarországot a külpolitikai kapcsolatairól Gál István számol be. Ezúttal is rendkívül gazdag a Külügyi Szemle kisebbségi és világgazdasági szemléje. Különösen értékes a Nemzetközi Okmánytár, amely az utolsó hetek nagy külpolitikai eseményeivel kapcsolatos okmányanyagot teljes szövegben közli. Végül a nemzetközi irodalom legújabb termékeiről, valamint a Külügyi Társaság Balkán-Bizottságának működéséről számol be a Külügyi Szemle. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal, Budapest, V., Országház. Évi előfizetési díja 10 pengő.

Vitéz Somogyvári Gyula művei:

Virágzik a mandula kötve	6'—P
Ne sárgulj, fűzfa!	8'50 P
Es Mihály harcolt	8'—P
„Égés élünk	7'—P
„ fűzve,	5'—P

Kaphatók könyvosztályunkban.

gyarország külföldi kulturális kapcsolatairól Gál István számol be. Ezúttal is rendkívül gazdag a Külügyi Szemle kisebbségi és világgazdasági szemléje. Különösen értékes a Nemzetközi Okmánytár, amely az utolsó hetek nagy külpolitikai eseményeivel kapcsolatos okmányanyagot teljes szövegben közli. Végül a nemzetközi irodalom legújabb termékeiről, valamint a Külügyi Társaság Balkán-Bizottságának működéséről számol be a Külügyi Szemle. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal, Budapest, V., Országház. Évi előfizetési díja 10 pengő.

GAZDASÁGI ÉLET

Új rend lépett életbe a motorkójegyek kiszolgáltatásánál

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a motorkójegyek kiszolgáltatására nézve szeptember 1-től kezdve újabb rendszert vezetett be, amelyet a földművelésügyi miniszter 250.250 számú köriratában a következőképpen ismertet a mezőgazdasági érdekképviseletekkel:

Motorkójegy kiutalása iránti folyamodványt kéthavonként kellően felszerelve úgy kell előterjeszteni, hogy az a vonatkozó 32.000—1940. K. K. M. és a 41.000—1941. K. K. M. számú rendelet rendelkezéseinek megfelelően érdemi tárgyalásra alkalmas legyen.

A folyamodványban tehát a kérelem indokolásán felül fel kell tüntetni:

- a) a folyamodó nevét,
- b) postai címét,
- c) gépjárművének forgalmi rendszámát, segédmotoros kerekpár esetén a vázszámát,
- d) személy gépjármű és motorpár esetén annak hengerűrtartalmát, tehergépjármű esetén ünsúlyát,
- e) személygépjármű esetén, a gép

járómű megkülönböztető jelzésének (kék szegélyű fehér háromszögben „E betű”) sorszámát,

f) amennyiben folyamodó kérelmét a 32.000—1940. K. K. M. számú rendelet 13. paragrafusa (2) bekezdése alapján terjeszti elő, feltétlenül csatolni kell a folyamodványhoz a 13. paragrafus 4) bekezdésében megjelölt illetékes hatóságnak a kivételes elbírálás igény jogosultságára vonatkozó igazolását.

A motorkójegy kiutalása iránt előterjesztett folyamodványok érdemi tárgyalás alá csak akkor vehetők, ha azok a fentiek szerint hiánytalanul vannak felszerelve.

A kéllően felszerelt folyamodványokat érdemben haladéktalanul elfintézni csak akkor lehet, ha azok a kéthavonként kiutalásra kerülő motorkójegyek érvényességi hónapját megelőző hónap folyamán, vagy legkésőbb a motorkójegyek érvényességi hónapjának első harmadában érkeznek be a Kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterium iktatójában.

Őszi vetőmagkiosztás kigazdák részére

A földművelésügyi miniszter most kiadott rendelete értelmében azok a kigazdák, akik a földjük bevetéséhez szükséges őszi buza- és rozsvetőmaggal nem rendelkeznek, vetőmagkiosztásban részesülhetnek. A buza- és rozsvetőmagot részben kölcsön, részben pedig kedvezményes áron adják ki. Kölcsönvetőmagot csak azok a 20 kat. holdnál nem nagyobb szántóval rendelkező gazdák kaphatnak, akiknek nincs vetőmagjuk és azt saját erejük-ből beszerezni nem tudják. A kölcsönvetőmag pénzbeli egyenértékét a jövő év őszién kell visszafizetni. Késpénzfizetés ellenében azok a 100 kat. holdnál nem nagyobb szántóterülettel rendelkező gazdák kaphatnak vetőmagot, akiknek megvan ugyan a megfelelő anyagi erejük, de a jó vetőmagot a környéken beszerezni nem tudnak. — Ezek a gazdák a búzát méterhátsámsáig 30 pengőért, a rozst pedig 28 pengőért kapják, zsák nélkül, a rendeltetési állomásra szállítva. A vetőmag minőségi felárat, a tisztítási költséget, továbbá a beszerzéssel, kiosztással járó költségeket és a vasúti szállítási költséget az államkincstár viseli. A községek szerint összeírt igényléseket a rozsvetőmagra nézve haladéktalanul, a buzavetőmagra nézve pedig legkés-

sőbb szeptember 15-ig kell bejelenteni a vármegyei gazdasági felügyelőszéknél.

SÜTŐIPAROSOK CSAK IPARI GAZDOLVANYOK ALAPJÁN ÁRUSÍTHATNAK LISZTET

A liszettel való takarékos gazdálkodás szabályozásáról szóló rendelet az örlemények forgalombahozói közt a sütőüzemeket is megemlítette. Vidéki sütőiparosok részéről felmerült most az a kérdés, vajjon a rendelet következtében hatályát veszítette-e az a miniszteri véghatározat, amely szerint a sütőiparosok lisztet csak külön ipari jogosítvánnyal hozhat forgalomba. A kereskedelemügyi miniszter elvi jelentőségű határozatában megállapította, hogy sütőiparos lisztet továbbra is csak külön ipari igazolvány alapján árusíthat.

FELVÉTEL A KERTESZETI AKADEMIÁRA

A M. Kir. Kertészeti Akadémia igazgatósága (Budapest, XI., Nagyboldogasszony-utja 45.) közli az érdekeltekkel, hogy a félévi beiratkozások szeptember 1—12-én lesznek.

Krizsán Béla áll. eng. nyilv. jogu **gyorsíró-, gépiró- és nyelviskolája** Beöthy Odön utca 11. Beírások: 3, 4, 5, 6, 7-én 9-12 és 3-6 óra között. **Allamvizsga.** Díjtalan állás-közvetítés.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknek 25 százalék engedmény

Lakás

HUNNIA
nagyszállóban
kényelmesen berendezett
hónapos szobák kiadók.

Keresek 2 szobás lakást a központban. Szabó felsőházi tag részére. Ajánlatot a kiadóba kér. 303

Adás-vétel

Öltözködni olcsón csak Molnár hasznátruha üzletéből lehet Bémer-ter 1. (udvarban). Magas árat fizetek használt ruhákért. 183

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay óras és ékszerész, Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

Prima édes uradalmi torma eladó. Sal Ferenc-utca 6. Telefon 15—12. 296

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Szőnyegyet keresek jó karban 2x3 m. nagyságban Lukács György-u. 48. házhoz csengő. 304

Különféle

Gyorsírást, gépirást, legelőnyösebben Szabó Ferenc hásszaktanítónál tanulhat. Beöthy Odön-u. 25. 301

Tanuló részére teljes ellátást keresek Géppari iskola közelében. Cim Békéscsaba, Excelsior, Urszinyi Dezső-utca 17. 302

Kötők, horgolók, ócska szvetttereket gyönyörűen javítok, átalakítok gyermekruhának. Harisnyatalpalás, kesztyűjavítás Bodánénál, Kossuth-u. 18. 305

Kávéházakban és vendéglőkben kérje Magyar Lapok-at.

Allást kecses

Bébéruha és fehérnemű varrást, javítást vállalom hazaknál. Cim: Rudolf Mosse hirdetőirodában, Bazár-épület. 308

Keresztény üzemi tisztviselő, ki könyvelesben is kellő jártassággal bír, állást keres, vidéken is. Cim a kiadóban. 299

Allást nyec

Ügyes fiatal leány, ki kézimunka üzletben már kiszolgált, felvétetik. Szabadság-utca 10. ajtó 9. 306

Tanulóleányok, növendékek iparművészethez felvétetnek. Szabadság-utca 10. ajtó 9. 307

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Dr. Paál Árpád Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda Rt igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.